

YRITYSRAHOITUKSEN ASIAANTUNTIJAN OSAAMISKOKEEN VAATIMUKSET

Osaamiskokeen perusteet, sisältö ja
osaamisvaatimukset

SISÄLLYSLUETTELO

YRITYSRAHOITUKSEN ASiantuntijan Osaamiskoe	3
Johdanto	3
Kohderyhmä	3
Sisältö ja rakenne	4
Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskokeen aihealueet	4
OSAAMISVAATIMUKSET	5
Aihealue 1 – Yritysrahoituksen lainsäädäntö ja valvonta sekä vastuullisuus, luottopäätös, luottoprosessi ja yritysasiakkaan maksuvaikeuksiin varautuminen	5
Aihealueen osiot ja osaamistasot	6
Aihealue 2 – Yritysluottojen vakuuslajit, vakuusjärjestelyt sekä päätöksenteko ja edustaminen eri vakuusmuodoissa	7
Aihealueen osiot ja osaamistasot	8
Aihealue 3 – Yrityksen toimitila- ja asunto-osake vakuutena sekä kiinteistö ja laitos vakuutena	8
Aihealueen osiot ja osaamistasot	8
TUTKINNON SUORITTAMINEN JA Osaamiskokeen ARvioimisen PERusteet	9
Osaamiskokeen läpipääsyraja ja todistus	9
Rehdin suorittamisen vaade	10
VALMENNUSMATERIAALI	11

YRITYSRAHOITUKSEN ASiantuntijan Osaamiskoe

Johdanto

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskoe on Aalto EE:n järjestämä luotonantajien sekä muiden finanssialalla ja alan ulkopuolella yritysrahoitustehtävissä toimivien asiantuntijoiden osaamisen todentaja. Osaamiskokeen läpäisemällä suorittaja osoittaa tietämyksensä tyypillisimmistä yrityksille tarkoitetuista luottotuotteista ja -käytännöistä ja niihin liittyvästä sääntelystä.

Osaamisen todentamisen merkitys on kasvanut myös finanssialalla, kun finanssitoimijan luotettavuus ja läpinäkyvyys linkittyvät vastuullisuuden vaatimusten myötä käytännön toimintaan. Finanssiala ry:n hyvän pankkitavan ohjeet toteavat, että pankin tulee varmistaa, että henkilökunta on tehtäviinsä soveltuvaa ja riittävästi koulutettua ja että sen toiminta on asianmukaisesti ohjeistettu, johdettu ja valvottu. (Finanssiala: Hyvä pankkitapa).

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamisen todentavan kokeen avulla voidaan osoittaa tietämys keskeiseen yritysrahoitusta koskevaan lainsäädäntöön sekä siihen, mitä lainsäädäntö ja valvonta edellyttävät yritysrahoituksen markkinakäytännöiltä. Osaamiskoe auttaa yhtenäistämään yritysrahoituksen asiantuntijoiden osaamistasoa Suomessa.

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskoe on tiedoiltaan ja osaamisvaateiltaan kattava kokonaisuus, joka sisältää kaikki keskeiset yritysrahoituksen aiheet. Osaamiskoe ja sen vaatimukset on jaettu seuraaviin aihealueisiin: 1) Yritysrahoituksen lainsäädäntö ja valvonta sekä vastuullisuus, luottopäätös, luottoprosessi ja yritysasiakkaan maksuvaikeuksiin varautuminen, 2) Yritysluottojen vakuuslajit, vakuusjärjestelyt sekä päätöksenteko ja edustaminen eri vakuusmuodoissa ja 3) Yrityksen toimitila- ja asunto-osake vakuutena sekä kiinteistö ja laitos vakuutena.

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskokeesta voidaan käyttää lyhennettä RAO3.

Kohderyhmä

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskoe on tarkoitettu pankeissa, rahoitusyhtiöissä ja muissa yritysluottoja myöntävissä yrityksissä yritysrahoituksen tehtävissä toimiville asiantuntijoille sekä muissa vaativissa rahoituksen tehtävissä toimiville. Koe sopii myös kaikille niille, jotka haluavat kehittää osaamistaan ja siirtyä vaativampiin yritysrahoituksen tehtäviin.

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskokeen soveltuvuutta arvioidessa keskeistä on arvioida suorittajan työtehtävien sisältöä. Soveltuvuuden arvioinnissa voi hyödyntää esimerkiksi alla olevaa listausta oletetuista tehtävänkuvista neuvoja- ja asiantuntijatasolla. Myöhemmin tässä asiakirjassa eritellään osaamiskokeen eri aihealueiden keskeiset sisällöt ja osaamisvaatimukset, joita on myös hyvä peilata suorittajan tehtävänkuvaan.

Tehtäväkuva: asiakas- tai palveluneuvoja

- Yritysluotonannon peruskäsitteet
- Yritysluotonannon perusteet ja kyky keskustella luotonannosta yleisellä tasolla
- Perustason ymmärrys vakuuksista ja hinnoittelusta
- Yrityksen maksuvaikeustilanteiden perusneuvonta

Tehtäväkuva: asiantuntija

Edellä esitetyn lisäksi:

- Vakuudellisten yritysluottojen neuvottelukokonaisuudet
- Ymmärrys yritysluotonannon prosessin kokonaisuudesta
- Kattava käsitys yritysten eri rahoitusmuodoista
- Vakuuksien erityispiirteet
- Luottoanalyysi, luottokelpoisuuden arviointi ja vastuullinen luottopäätös
- Viranomaisvaatimusten ja juridiikan hallitseminen
- Yrityksen maksuvaikeustilanteiden ennakointi ja hoito
- Yritysluotonannon haastavat tilanteet ja erityiskysymykset

Sisältö ja rakenne

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskoe koostuu kolmesta aihealueesta, jotka suoritetaan samanaikaisesti yhdessä osaamiskokeessa. Hyväksytty suoritus edellyttää osaamiskokeelle asetetun pisterajan ylittämistä.

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskokeen aihealueet

- Yritysrahoituksen lainsäädäntö ja valvonta sekä vastuullisuus, luottopäätös, luottoprosessi ja yritysasiakkaan maksuvaikeuksiin varautuminen
- Yritysluottojen vakuuslajit, vakuusjärjestelyt sekä päätöksenteko ja edustaminen eri vakuusmuodoissa
- Yrityksen toimitila- ja asunto-osake vakuutena sekä kiinteistö ja laitos vakuutena

Jokaisen aihealueen keskeiset osaamisvaatimukset on kuvattu asiakirjassa seuraavassa kohdassa. Aihealuekuvausten tarkoituksena on auttaa valmistautumaan osaamiskokeen suorittamiseen. Osaamisvaatimukset ovat voimassa toistaiseksi. Aalto EE voi tarvittaessa muuttaa osaamisvaateita. Mahdolliset muutokset osaamisvaateisiin julkaistaan Aalto EE:n verkkosivuilla. Osaamiskoe sekä valmennusmateriaali on valmistunut huhtikuussa 2025 vastaamaan tilannetta 1.4.2025.

OSAAMISVAATIMUKSET

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskokeen vaadittava osaamisen keskeinen sisältö määritellään aihealueittain. Keskeisten osaamisvaatimusten määrittely helpottaa kokeeseen valmistautumista.

Osaamiskokeessa mitataan – ja siten suorittajalta edellytetään – keskeisten käsitteiden ja määritelmien muistamista sekä asioiden ja teemojen syy-seuraussuhteiden ymmärtämistä.

Kysymysten vaadittavat tasot vaihtelevat eri aihealueiden sekä kysymysten välillä. Osaamiskokeen kysymykset mittaavat osaamista pääsääntöisesti tasolla D-B. Tarkemmat osaamistasot on arvioitu kunkin aihealueen osaamisvaateiden esittelyiden jälkeisissä taulukoissa.

- **A-taso, analyysitaso**
 - Kyky jäsentää ongelmia osaongelmiin ja ratkaisemaan niitä tehden johtopäätöksiä kokonaisongelman ratkaisemiseksi
- **B-taso, soveltamistaso**
 - Kyky soveltaa opittua annettuihin käytännön ongelmiin
- **C-taso, ymmärtämistaso**
 - Kyky ymmärtää asioita ja niiden merkityksiä sekä syy-seuraussuhteita
- **D-taso, muistamistaso**
 - Kyky muistaa käsitteitä ja määritelmiä

Osaamiskoe sekä valmennusmateriaali on valmistunut huhtikuussa 2025 vastaamaan tilannetta 1.4.2025.

Aihealue 1 – Yritysrahoituksen lainsäädäntö ja valvonta sekä vastuullisuus, luottopäätös, luottoprosessi ja yritysasiakkaan maksuvaikeuksiin varautuminen

Lainsäädäntö ja valvonta

Suorittaja tuntee yritysluottoihin liittyvän lainsäädännön, sekä sen mihin toimintoihin lainsäädännöllä on vaikutusta ja miten lainsäädäntö vaikuttaa yritysluottosopimukseen. Hän ymmärtää luottolaitoksien yhteisömuodoista syntyvän erilaisuuden ja tunnistaa erilaisia yritysrahoitusta tarjoavia toimijoita. Suorittajalla on tietämys yritysluototusta ja sitä tarjoavia toimijoita valvovista viranomaisista, niiden tehtävistä ja tarkoituksesta.

Vastuullisuus luotonannossa

Suorittaja ymmärtää vastuulliseen toimintaan ja yhteiskuntavastuuseen liittyvät toimintatavat ja näkökulmat. Hän osaa soveltaa näitä tietoja ja selittää, minkälaisia yhteiskuntavastuuta koskevia toimia yritykseltä voidaan vaatia. Suorittaja ymmärtää hyvän pankkitavan työtään ohjaavana normina ja asiakkaansuojan takaajana.

Luottopäätöksen tekeminen

Suorittaja hallitsee luottoprosessin vaiheet ja tiedostaa yritysluottojen myöntöprosessissa noudatettavat määräykset. Suorittaja ymmärtää riskienhallinnan näkökulmasta riskianalyysin tarpeen ja yritysluoton myöntämisen edellytykset, missä päätöksen tulee perustua luottokelpoisuuteen ja riittäviin vakuuksiin. Suorittaja osaa soveltaa ja arvioida positiivisen luottopäätöksen vaatimuksia.

Vierasvelkapanttaus, takaus ja luottoprosessi

Suorittaja hallitsee perusteet henkilö- ja esinevakuuksista sekä ymmärtää vakuuksien käytön luotonantajan riskienhallinnan keinona. Suorittaja tietää luotonantajan tiedonantovelvollisuudet yksityisvakuudenantajaa kohtaan. Lisäksi suorittaja on selvillä luotonantajan velvoitteista yritysasiakkaan maksuvaikeuksiin varautumisessa ja maksukyvyttömyyden toteutuessa. Suorittaja hallitsee velkojen maksunsaantijärjestyksen, yrityssaneerauksen vaihtoehdot sekä ymmärtää yleisten takaisinsaantiperusteiden lisäksi velan maksun ja vakuuden peräytymisen.

Yritysasiakkaan maksuvaikeuksiin varautuminen

Suorittaja ymmärtää keinot, joilla luotonantajat varautuvat yritysasiakkaidensa maksuvaikeuksiin, käsittää siten asiakkaan taloudellisen tilan säännöllisen seuraamisen tarpeellisuuden ja hallitsee oikeat toimintatavat yritysasiakkaan maksuvaikeuksien ilmetessä. Suorittaja tuntee ulosottoon ja konkurssiin liittyvän lainsäädännön, velkojan oikeudet, erilaiset maksujärjestelyt ja takaisinsaannin.

Aihealueen osiot ja osaamistasot

Osio	Osaamistaso
Lainsäädäntö ja valvonta	D
Vastuullisuus luotonannossa	C
Luottopäätöksen tekeminen	C-B
Vierasvelkapanttaus, takaus ja luottoprosessi	C-B
Yritysasiakkaan maksuvaikeuksiin varautuminen	C-B

Aihealue 2 – Yritysluottojen vakuuslajit, vakuusjärjestelyt sekä päätöksenteko ja edustaminen eri vakuusmuodoissa

Yritysluottojen vakuuslajit

Suorittaja ymmärtää vakuuksien merkityksen yritysrahoituksen myöntämisessä ja niiden tarkoituksen luottoriskin hallinnassa. Suorittaja tunnistaa vakuuslajit ja niihin liittyvät oikeudelliset toimenpiteet, kuten julkivarmistuksen sekä vakuuksien luonteen realisointitilanteessa. Lisäksi suorittaja tuntee vakuuksien arvonmäärittystä ja kelpoisuutta koskevat periaatteet ja ohjeistukset.

Henkilövakuudet

Suorittaja ymmärtää, mitä henkilövakuus tarkoittaa ja minkälaisia vastuita erilaiset vakuudet eri tahoille tarkoittavat. Suorittaja tuntee erilaiset henkilövakuuksien muodot ja osaa selittää niiden erot ja käyttötarkoitukset asiakkaalle.

Esinevakuudet

Suorittaja ymmärtää, mitä esinevakuus tarkoittaa sekä mitkä ovat käteis- ja kiinnitysperusteisen pantin erot. Suorittaja hallitsee yrityskiinnityksen kokonaisuuden ja osaa hyödyntää erilaisia tietolähteitä sekä yrityksen toimialan tuntemustaan luottokeskusteluissa ja yrityksen toiminnan seuraamisessa vakuuden arvon varmistamiseksi. Lisäksi suorittaja ymmärtää kiinteistö-, yritys ja kulkuvälinekiinnityksien erot ja tuntee niihin tarvittavat asiakirjat.

Sopimukseen perustuvat vakuusjärjestelyt

Suorittaja tuntee sopimukseen perustuvia vakuusjärjestelyitä ja erityisehtoja eli kovenantteja sekä ymmärtää, missä tilanteissa niitä on mahdollista käyttää ja mitä ne tarkoittavat eri osapuolille. Suorittaja tietää, mitä ovat asiakasluottovakuutus, omistuksenpidätysehto ja factoring-rahoitus, sekä osaa arvioida erilaisten kovenanttien käyttötilanteita. Suorittaja myös tuntee EBAn luotonantajaa koskevaa kovenanttiohjeistusta.

Päätöksenteko ja edustaminen eri yritysmuodoissa

Suorittaja hallitsee päätöksenteon ja edustamisen eroja ja niitä koskevia oikeuksia osakeyhtiöissä ja henkilöyhtiöissä sekä asunto-osakeyhtiöiden, keskinäisen kiinteistöosakeyhtiöiden ja osuuskuntien osalta. Suorittaja osaa myös soveltaa näitä tietoja eri yritysmuotojen kanssa toimiessaan.

Aihealueen osiot ja osaamistasot

Oσιο	Osaamistaso
Yritysluottojen vakuuslajit	A
Henkilövakuudet	B-A
Esinevakuudet	B-A
Sopimuksiin perustuvat järjestelyt	C-B
Päätöksenteko ja edustaminen eri yritysmuodoissa	B-A

Aihealue 3 – Yrityksen toimitila- ja asunto-osake vakuutena sekä kiinteistö ja laitos vakuutena

Yrityksen toimitila- ja asunto-osake vakuutena

Suorittaja osaa yrityksen toimitila- ja asunto-osakkeen vakuusasioissa pyytää oikeat asiakirjat päätöksenteon tueksi ja tulkita näitä asiakirjoja. Suorittajalla on ymmärrys toimitilan ja asunto-osakkeen arvosta vakuutena sen eri vaiheissa rakentamisesta peruskorjaustarpeisiin. Lisäksi suorittaja osaa selvittää osakkeeseen mahdollisesti kohdistuvat taloyhtiölainat ja muut vastuut.

Kiinteistö ja laitos vakuutena

Suorittaja ymmärtää kiinteistön kauppaan liittyvät säännökset sekä tuntee hallinnanjakosopimukseen ja lainhuudattamiseen liittyvät yksityiskohdat. Suorittaja ymmärtää kiinnityksen panttaamiseen liittyvät juridiset seikat ja osaa tarkistaa luottopäätökseen sekä luoton nostamiseen liittyvät kiinteistöä koskevat otteet ja todistukset.

Aihealueen osiot ja osaamistasot

Oσιο	Osaamistaso
Yrityksen toimitila- ja asunto-osake vakuutena	B-A
Kiinteistö ja laitos vakuutena	B-A

TUTKINNON SUORITTAMINEN JA OSAAMISKOKEEN ARVIOIMISEN PERUSTEET

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskokeen järjestämisestä ja osaamisvaatimuksista vastaa Aalto EE. Kokonaisuuteen kuuluu vapaaehtoinen valmennusmateriaali, joka tukee osaamiskokeeseen valmistautumista. Valmennusmateriaalin tai muun valmentavan koulutuksen tai materiaalin käymistä ei kuitenkaan edellytetä.

Osaamiskokeen suoritusoikeus on voimassa 3 (kolme) kuukautta ostopäivästä. Osaamiskoe suoritetaan sähköisesti ja sen suorittaminen edellyttää verkkoyhteyttä. Ostettu suoritusoikeus on henkilökohtainen. Mikäli suoritusoikeus ehtii vanhentua, tulee suorittajan ostaa uusi suoritusoikeus verkkokaupasta.

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskokeessa on 60 kysymystä. Kysymysten tyyli voi vaihdella. Kysymykset voivat olla muun muassa oikein-väärin-väittämiä tai monivalintakysymyksiä. Myös vastausvaihtoehtojen määrä voi vaihdella. Suoritusaikaa on 60 minuuttia, ja kaikkiin kysymyksiin on vastattava. Osaamiskokeen kaikki aihealueet suoritetaan samanaikaisesti.

Mikäli kysymyksessä on useampi oikea vaihtoehto, kaikki oikeat vaihtoehdot tulee olla valittuna saadakseen pisteen kysymyksestä. Vain oikeat vastaukset lasketaan. Vääristä vastauksista ei vähennetä pisteitä. Jokaisesta oikein vastatusta kysymyksestä saa yhden pisteen. Mikäli kysymyksessä on useampi oikea vaihtoehto, kaikki oikeat vaihtoehdot tulee olla valittuna saadakseen pisteen kysymyksestä.

Osaamiskokeen kokonaispistemäärä on 60. Osaamiskokeen voi suorittaa tällä hetkellä suomeksi.

Valmennusmateriaalin sekä laskimen käyttö osaamiskokeessa on sallittua. Osaamiskokeen voi suorittaa missä vain tietokoneen ja hyvän verkkoyhteyden päässä, ellei työnantaja muuta vaadi. Aalto EE ei velvoita työnantajaa valvomaan suoritusta.

Osaamiskokeen läpipääsyraja ja todistus

Osaamiskokeen läpäisemiseksi vaaditaan 80 % oikeita vastauksia eli 48 pistettä. Osaamiskoe arvostellaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Suorittaja näkee heti osaamiskokeen jälkeen saamansa pistemäärän sekä sen, onko koe suoritettu hyväksytysti. Väärin tai oikein vastattuja kysymyksiä ei näytetä.

Aihe-alueiden kysymysten määrä on seuraava:

Yritysrahoituksen lainsäädäntö ja valvonta sekä vastuullisuus, luottopäätös, luottoprosessi ja yritysasiakkaan maksuvaikeuksiin varautuminen	20 kysymystä
--	--------------

Yritysluottojen vakuuslajit, vakuusjärjestelyt sekä päätöksenteko ja edustaminen eri vakuusmuodoissa	20 kysymystä
Yrityksen toimitila- ja asunto-osake vakuutena sekä kiinteistö ja laitos vakuutena	20 kysymystä

Hyväksytty osaamiskoe oikeuttaa digitaaliseen todistukseen, jonka suorittaja saa viikon sisällä suorituksesta. Todistus on toistaiseksi voimassa oleva. Mikäli suorittajan osaamiskoe on hylätty, hänen tulee ostaa oikeus uusintakokeeseen verkkokaupasta. Uusintakokeiden määrää ei ole rajattu.

Rehdin suorittamisen vaade

Valmennusmateriaalin käyttöä ei ole kielletty osaamiskokeen aikana eikä osaamiskokeen tekemistä erillisesti valvota. Suorittajilla on rehdin suorittamisen vaade, eli suorittaja suorittaa osaamiskokeensa rehellisesti ja itsenäisesti huolehtien siitä, ettei muilla henkilöillä ole mahdollisuutta nähdä hänen omia vastauksiaan. Lisäksi suorittajia kehoitetaan raportoimaan mahdollisista rikkomusepäilyistä Aalto EE:lle. Osaamiskokeen tulos voidaan hylätä myös suorituksen jälkeen, jos osaamiskokeen suorittamisessa todetaan käytetyn vilppiä. Vilpillisen menettelyn takia hylätystä osaamiskokeesta ilmoitetaan suorittajalle sekä osaamiskokeen tilaajalle.

VALMENNUSMATERIAALI

Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskokeen suoritusoikeus sisältää pääsyn valmennuspakettiin, jossa on kolme osaa kokeen aihealueiden mukaisesti. Paketti toimii osaamiskokeeseen valmistavana valmennusmateriaalina. Materiaali keskittyy osaamiskokeen osaamisvaatimusten keskeisiin sisältöihin. Lisäksi materiaali sisältää harjoituskysymyksiä sekä pohdintatehtäviä, jotka auttavat osaamiskokeeseen valmistautumisessa. Osaamiskokeen suorittaminen ei kuitenkaan edellytä valmentavan materiaalin tai muun koulutuksen suorittamista.

Valmennusmateriaalin osat 1–3 vastaavat osaamiskokeiden aihealueita 1–3: 1) Yritysrahoituksen lainsäädäntö ja valvonta sekä vastuullisuus, luottopäätös, luottoprosessi ja yritysasiakkaan maksuvaikeuksiin varautuminen, 2) Yritysluottojen vakuuslajit, vakuusjärjestelyt sekä päätöksenteko ja edustaminen eri vakuusmuodoissa ja 3) Yrityksen toimitila- ja asunto-osake vakuutena sekä kiinteistö ja laitos vakuutena.

Asiantuntijana Yritysrahoituksen asiantuntijan osaamiskokeessa on ollut varatuomari Terhi Aro, Edulogi Oy.